

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONȚENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Decizia nr.3815

Dosar nr.11544/2/2010

Ședința publică de la 28 septembrie 2012

Președinte: Eugenia Marin - Judecător
Elena Cantâr - Judecător
Ioana Iacob - Judecător
Daniela Tudor - Magistrat asistent

S-a luat în examinare recursul formulat de Drăgănoiu Toma împotriva sentinței nr.4394 din 22 iunie 2011 a Curții de Apel București-secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal s-a prezentat intimatul-reclamant Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității prin consilier juridic

Procedura completă.

Magistratul asistent a făcut referatul cauzei, după care, Înalta Curte a constatat cauza în stare de judecată și a acordat cuvântul părții prezente pe cererea de recurs formulată.

Reprezentantul intimatului a pus concluzii de respingere a recursului și de menținere ca legală și temeinică a hotărârii instanței de fond.

În conformitate cu dispozițiile art.150 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte a închis dezbaterile și a reținut cauza spre soluționare.

ÎNALTA CURTE

Asupra recursului de față;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

I. Circumstanțele cauzei

1. *Obiectul acțiunii*

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București la data de 26.11.2010, sub nr.11544/2/2010, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a solicitat constatarea existenței calității de lucrător al Securității în privința pârâtului Drăgănoiu Toma.

2. Hotărârea instanței de fond

Prin sentința nr.4394 din 22 iunie 2011 a Curții de Apel București a fost admisă acțiunea formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul Drăgănoiu Toma, în sensul că a fost constatată calitatea de lucrător al Securității în privința pârâtului.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța a reținut că potrivit înscrisurilor existente la dosarul cauzei, între anii 1978 și 1979, pârâtul a avut gradul de căpitan în cadrul Inspectoratului Județean Constanța, Securitatea Orașului Medgidia.

În raport de conținutul înscrisurilor care atestă aceste calități, instanța de primă jurisdicție a apreciat îndeplinită prima condiție impusă de dispozițiile art.2 lit.a din O.U.G. nr.24/2008, în sensul că pârâtul a avut calitatea de ofițer al Securității.

În dosarul de urmărire informativă nr. I 588, având ca titular pe numitul L.I., pârâtul la data de 25.04.1978 a întocmit dactilo și a semnat olograf raportul cu propunere de luare în supraveghere informativă a persoanei menționate, în care s-au consemnat următoarele: „/.../ Sus-numitul a fost semnalat organelor noastre cu intenția de trecere frauduloasă a frontierei de stat. La solicitarea organelor noastre, Postul de Miliție Aninoasa ne-a trimis un raport de investigații, în care, printre altele, se menționează că sus-numitul este cunoscut ca legătură a lui Paul Goma, că audiază și comentează emisiunile Postului de Radio „Europa Liberă”. Față de cele raportate, propunem a se aproba luarea numitului L.I. în supraveghere informativă în cadrul dosarului obiectiv 129/.../.”.

În cadrul aceluiași dosar de supraveghere informativă, pe marginea notei informative a unei surse, prin nota întocmită și semnată dactilo de către pârât în calitate de ofițer de legătură, la data de 21.03.1978, s-au dispus cu privire la numitul L.I. următoarele măsuri: „verificarea la cazierul judiciar; verificarea la Serviciul de pașapoarte din cadrul Inspectoratului Județean Hunedoara; se vor solicita măsuri pe linia Compartimentului „S” pe o perioadă de 6 luni; se vor solicita investigații la ultimul domiciliu și loc de muncă; prin

sursa „Vlad” se vor urmări să se stabilească în continuare comportarea, legăturile, preocupările și intențiile lui L. și dacă acesta intenționează și cum anume să părăsească fraudulos țara. În acest sens, sursa „Vlad” a primit indicațiile necesare privind conduita ce trebuie să o adopte față de L., în scopul câștigării încrederii acestuia.”.

În sensul celor arătate, prin nota întocmită și semnată dactilo de către pârât, în calitate de ofițer de legătură, la data de 24.04.1978, pe marginea notei informative a sursei „Vlad”, în legătură cu numitul L.I., s-au consemnat următoarele: „/.../ Colaboratorul a primit sarcina de a stabili prin discuții personale, modalitățile prin care vrea să părăsească țara, de cine este ajutat, care este anturajul său, dacă are rude în străinătate, cine l-a influențat în luarea acestei hotărâri, ce pregătiri a făcut în sensul plecării din țară, fiind instruit concret asupra modului când și cum să abordeze problemele.”.

Instanța de primă jurisdicție a reținut că măsurile operative privind persoana urmărită, astfel cum au fost propuse de către pârât, au fost puse în aplicare, procedându-se la interceptarea corespondenței persoanei respective pe o perioadă de 6 luni, comunicarea de către Postul de Miliție Aninoasa a unui raport de investigații în care se precizează despre legătura numitului L.I. cu Paul Goma, fapt ce a declanșat în fapt, propunerea de deschidere a supravegherii informative. De asemenea, în urma instructajului primit, sursa „Vlad” a furnizat nota informativă din data de 24.04.1978.

În concluzie, instanța a reținut că înscrisurile existente la dosarul cauzei demonstrează că în desfășurarea supravegherii informative, pârâtul a dispus măsuri de natură să aducă atingere drepturilor persoanelor urmărite, documentele întocmite și semnate de către acesta, precum și măsurile dispuse în calitatea sa de lucrător al securității, conținând informații referitoare la persoanele aflate în supravegherea organelor de securitate.

În consecință, Curtea a reținut că și a doua condiție prevăzută de art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008 este îndeplinită, în sensul că prin acțiunile întreprinse în calitatea sa de angajat al Securității cu atribuții pe linie de securitate, pârâtul a adus atingere dreptului la viață privată, prevăzut de art. 33 (secretul corespondenței) din Constituția României din anul 1965, coroborat cu art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice.

Îngrădirea acestui drept s-a realizat prin instrumentarea dosarului de supraveghere informativă deschis în privința numitului L.I., în vederea stabilirii activității și atitudinii față de regim, a naturii relațiilor acestuia cu diverse persoane, prin activitatea de dirijare a unei surse recrutate pentru încadrarea informativă a persoanei urmărite, sursă care a oferit date referitoare la viața privată a acestuia.

Curtea reține că erau considerate drept ostile regimului total comunist orice critici aduse ideologiei oficiale, inclusiv legăturile cu anumite persoane cunoscute ca având o atitudine potrivnică regimului comunist, iar măsurile luate de către pârât au urmărit anihilarea demersurilor persoanei vizate, nu în scopul apărării țării, ci în mod evident, pentru susținerea sistemului totalitar comunist.

3. Recursul declarat de Drăgănoiu Toma.

Împotriva sentinței Curții de apel a declarat recurs Drăgănoiu Toma, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, pentru motive pe care le-a încadrat în drept în prevederile art.304, pct.9 Cod procedură civilă.

În motivarea căii de atac recurentul a susținut că hotărârea recurată este dată cu aplicarea greșită a legii, respectiv a prevederilor OUG nr.24/2008, deoarece cea de-a doua condiție prevăzută de art.2 lit.a nu este îndeplinită în speța de față, respectiv nu a desfășurat activități care au avut drept consecință suprimarea sau îngădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în scopul susținerii puterii totalitar comuniste.

În concepția recurentului din interpretarea prevederilor normative menționate și art.112 Cod procedură civilă, instanța de judecată trebuia să se raporteze la motivele de fapt invocate prin cererea de chemare în judecată, respectiv la documentul datat 21.03.1978 când se presupune că a dispus măsuri față de cel în cauză, înscris care trebuia să fie cenzurat, în raport de principiul disponibilității părților.

Susține recurentul că au fost ignorate apărările formulate la fondul cauzei cu privire la faptul că reclamantul nu a probat faptul că înscrisurile depuse la dosar sunt redactate și însușite de către recurent, observându-se faptul că acestea nu poartă semnătura sa precum și faptul că se solicită a se constata calitatea sa de lucrător al Securității pentru o perioadă în care avea funcția de comandant al Penitenciarului Slobozia deși OUG nr.24/2008 nu are aplicabilitate față de salariații Penitenciarelor.

Mai precizează că activitatea pe care a desfășurat-o ca ofițer de securitate s-a înscris în prevederile regulamentelor militare, al legilor statului, în vigoare în acea perioadă.

Arată că în ceea ce privește declarația urmăritului CPC, în legătură cu comportamentul său religios, din timpul deținerii, în calitate de comandant de Penitenciar avea obligația legală și morală, de a preveni abaterile din rândul deținuților, prin atenționarea celor predispuși la comiterea de infracțiuni sau abateri, iar în situația în care acestea nu dădeau rezultat, prin măsuri de constrângere.

II. Considerentele Înaltei Curți asupra recursului.

Analizând sentința atacată, în raport cu criticile formulate, precum și în baza art.304¹ Cod procedură civilă sub toate aspectele, Înalta Curte apreciază că recursul este fondat pentru considerentele care vor fi expuse în continuare.

1. Argumentele de fapt și de drept relevante.

Acțiunea în constatare formulată de CNSAS a avut în vedere cererea numitului ██████████, de verificare sub aspectul calității de lucrător al securității, pentru ofițeri sau subofițeri care au contribuit la instrumentarea dosarelor la care petentul a avut acces în temeiul art.1 alin.7, alin.8 din OUG nr.24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.293/2008.

Conform înscrisului aflat la fila 16 dosar fond și datat la 03.08.1984 petentul arată că a fost chemat și atenționat de comandantul unității asupra comportamentului religios din timpul detenției.

Din cuprinsul cererii de chemare în judecată și actele dosarului rezultă că recurentul-pârât a avut gradul de căpitan în 1978,1979 în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Constanța, Securitatea orașului Medgidia.

Așa cum a apărut înscrisul care vizează persoana care a solicitat verificarea, privește perioada anului 1984, când recurentul-pârât îndeplinea funcția de Comandant al Penitenciarului Slobozia.

Potrivit art.2 lit.a din OUG nr.24/2008 pentru a se constata calitatea de lucrător al Securității, persoana în cauză trebuie să fi avut calitatea de ofițer sau subofițer al Securității în perioada 1945-1989.

Înalta Curte apreciază că este fondată critica recurentului în sensul că prima instanță, adăugând la lege, a făcut o interpretare eronată a prevederilor art. 1 alin. 1, 7 și 9 din ordonanța mai sus arătată, și a limitelor investirii. Astfel, conform art. 1 alin. 1 din această

reglementare, orice cetățean român sau cetățean străin care după 1945 a avut cetățenie română, precum și orice cetățean al unei țări membre a Organizației Tratatului Atlanticului de Nord sau al unui stat membru al Uniunii Europene au dreptul de acces la propriul dosar întocmit de Securitate, precum și la alte documente și informații care privesc propria persoană, potrivit acestei ordonanțe și în conformitate cu prevederile legii privind protejarea informațiilor care privesc siguranța națională; acest drept se exercită la cerere și constă în studierea nemijlocită a dosarului și eliberarea de copii de pe actele dosarului și de pe alte înscrisuri care privesc propria persoană.

Art. 1 alin. 7 din ordonanță prevede că persoana, subiect al unui dosar din care rezultă că a fost urmărită de Securitate, are dreptul, la cerere, să afle identitatea lucrătorilor Securității și a colaboratorilor acesteia, care au contribuit cu informații la completarea dosarului, și poate solicita verificarea calității de lucrător al Securității pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului.

Art. 1 alin. 9 din ordonanță precizează faptul că exercitarea drepturilor prevăzute la alin. 1-3, 6 și 7 se face personal sau prin reprezentant cu procură specială și autentică.

Din interpretarea textelor legale anterior citate, se poate desprinde ideea că nu orice persoană poate solicita verificarea calității de lucrător al Securității pentru ofițerii și subofițerii care au contribuit la instrumentarea unui dosar întocmit de această instituție, ci numai acele persoane care, având acces la propriul dosar, au constatat că au fost subiecți ai unui dosar din care rezultă că au fost urmărite de Securitate.

Pe de altă parte, în ceea ce privește sfera verificării calității de lucrător al Securității, aceasta este limitată la ofițerii și subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului solicitantului, respectiv persoana subiect al unui dosar din care rezultă că a fost urmărită de Securitate, iar nu și a altor persoane.

Cu alte cuvinte, legea în materie a statuat că verificarea calității de lucrător al Securității se face numai cu privire la ofițerii și subofițerii care au contribuit la instrumentarea propriului dosar al solicitantului, iar nu și la instrumentarea dosarelor altor persoane care nu au cerut verificarea.

Mai mult decât atât, niciun text din O.U.G. nr.24/2008 nu prevede extinderea verificărilor calității de lucrător al Securității cu privire la alte persoane decât solicitantul, presupuse a fi fost subiecte

ale unui dosar întocmit de Securitate dacă aceste persoane nu au formulat o cerere în acest sens.

Ca atare, exercitarea dreptului de a solicita verificarea calității de lucrător al Securității pentru ofițerii și subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului de Securitate al unei persoane aparține în exclusivitate numai acelei persoane, iar nu și altor persoane, cu excepția situației în care acestea din urmă au fost împuternicite cu procură specială și autentică în acest scop.

Prima instanță a reținut calitatea de lucrător al Securității în privința pârâtului prin raportare la notele întocmite în anul 1978 care priveau alte persoane care nu au formulat cerere în sensul OUG nr.24/2008.

Ca atare, în raport de probatoriul administrat, numitul C.C.nu poate avea calitatea de subiect al unui dosar din care să rezulte că ar fi fost urmărit de către Securitate, mai precis, de către recurent, prin activitățile întreprinse sau dispuse de către acesta.

Instanța de fond era obligată ca, mai înainte de a analiza dacă activitatea desfășurată de recurentul-pârât în perioada când a deținut funcția de ofițer în structurile fostei Securități, îndeplinește condițiile art.2 lit.a) din O.U.G. nr.24/2008, să stabilească în mod neechivoc faptul că acesta a contribuit la completarea dosarului de urmărire a persoanei îndreptățite care a formulat cererea de verificare, și dacă în această perioadă deține funcția de ofițer al Securității.

Or, este de necontestat că recurentul - pârât a fost verificat la cererea formulată de C.C. pentru perioada cât acesta se afla deținut - Penitenciarul Slobozia precum și faptul că din conținutul Notei de constatare cât și al celorlalte acte aflate la dosarul cauzei rezultă că recurentul-reclamant a contribuit la instrumentarea dosarelor altor persoane, care, însă, nu au formulat cerere de verificare, în temeiul art.1 alin.(7) și (8) din O.U.G. nr.24/2008, cu modificările și completările ulterioare.

2.Temeiul legal al soluției adoptate.

Astfel, instanța de fond nu a manifestat rol activ în ceea ce privește înlăturarea acestei contradicții și nu a cerut autorității publice reclamante să probeze afirmația că pârâtul ar fi contribuit la instrumentarea dosarului persoanei care a cerut verificarea acestuia, în perioada cât a deținut funcția de ofițer al Securității.

2.Temeiul legal al soluției adoptate.

Având în vedere toate aceste considerente, Înalta Curte în temeiul art.312 alin.1-3 Cod procedură civilă coroborat cu art.20 și 28 din Legea nr. 554/2004, modificată, va admite recursul, va modifica sentința atacată, în sensul că va respinge ca neîntemeiată acțiunea formulată de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
IN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Admite recursul declarat de Drăgănoiu Toma împotriva sentinței civile nr. 4394 din 22 iunie 2011 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Modifică sentința atacată în sensul că respinge acțiunea CNSAS ca neîntemeiată.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 28 septembrie 2012.

JUDECĂTOR,

E.Marin

JUDECĂTOR,

E.Cantăr

JUDECĂTOR

I.Iacob

MAGISTRAT ASISTENT,

D.Tudor

Red.I.I.

Tehnored. ROMANIA
CURTEA DE APPEL BUCURESTI
SECȚIA VIII-A

Prezenta copie este conformă

cu originalul depus în dosarul

cauză nr. 4394/2011

11/04/2010
scutit de taxe
irevocabilă